

REDACTIUNEA,
Administrațiunea și Tipografia
Brașov, piața mare nr. 30.
 Scrisorile nefrancoate nu se
 primesc.
 Manuscrise nu se retrimit.
INSERATE
 se primesc la Administrațiune în
 Brașov și la următoarele
BIROURI de ANUNȚURI:
 În Viena: la M. Dukas Nachf.,
 Ruz. Angenfeld & Emerio Les-
 ner., Heinrich Schalek, A. Op-
 pelik Nachf., Anton Oppelik.
 În Budapesta: la A. V. Gold-
 berger, Ekstein Bernat, Iuliu
 Leopold (VII Erszsbet-körut).
PREȚUL INSERȚIUNILOR: o se-
 rie garmond pe o coloană 10
 bani pentru o publicare. Pu-
 blicării mai dese după tarifa
 și învoială. — RECLAMĂ pe
 pagina 3-a o seriă 20 bani

GAZETA TRANSILVÂNIEI

ANUL LXVII.

"GAZETA" iese în fiecare zi.
 Abonamente pentru Austro-Ungaria
 Pe un an 24 cor., pe șase luni
 12 cor., pe trei luni 6 cor.
 Nr-ii de Duminecă 4 cor. pe an.
 Pentru România și străinătate:
 Pe un an 40 franco, pe șase
 luni 20 fr., pe trei luni 10 fr.
 Nr-ii de Duminecă 8 fr. pe an.
 Se primumără la toate ofi-
 cilele postale din țară și din
 afară și la d-nii colectori.
 Abonamentul pentru Brașov
 Administrațiunea, Piața mare,
 Târgul Inului Nr. 30. etajul
 I. Pe un an 20 cor., pe șase
 luni 10 cor., pe trei luni 6 cor.
 Cu dusul în casă: Pe un an
 24 cor., pe șase luni 12 cor.,
 pe trei luni 6 cor. — Un esem-
 plar 10 bani. — Atât abona-
 mentele cât și inserțiunile
 sunt a se plăti înainte.

Nr. 240.

Brașov, Sâmbătă 30 Octomvrie (12 Noemvrie).

1904.

Partidul și desertorii lui.

II.

Două perioade putem distinge în
 viața partidului nostru național, in-
 cepând de la data, în care sub egida
 lui s'a proclamat solidaritatea tutu-
 Românilor ardeleni, bănățeni și un-
 gurenii, până în ziua de azi: periodul
 dela 1881—1894, anul în care pene-
 tru prima oră funcționarea partidu-
 lui a fost împiedecată prin ordonanțe
 ministeriale, și periodul dela 1894
 până în momentele de față, când
 intențiunile ce au dat naștere acelor
 ordonanțe ilegale și anticonstituționale
 sunt în ajun de a se cere, pentru prima
 oră după decă ani, un succes.

Adecă la ce au țintit faimósele
 ordonanțe ale lui Hieronymi dela
 1894 și 1895? Vrut'au ore să facă
 posibilă libera manifestare a voinței
 poporului român între marginile le-
 gilor și a constituțiunei, ori din con-
 tră au țintit a împiedeca această li-
 beră manifestare și a pregăti astfel
 cu încetul totala sugrumare a miș-
 cării naționale în sinul lui?

La prima ochire s'ar părea că
 aceste întrebări sunt cu totul de
 prisos, fie-care din noi fiind în clar
 despre scopul final, ce l'a urmărit
 măsura aceea reacționară și despo-
 tică a guvernului. Dér nu este așa.
 Pentru a înțelege adevărata situați-
 une creată poporului nostru prin
 ordonanțele amintite nu e de ajuns
 atâta. Trebuie să avem în vedere și
 să scim distinge mai multe momente
 de-odată, căci în mijlocul confusi-
 nei de idei și a învălmășeiei, ce dom-
 nesce pe alocurea între noi Româ-
 ni, numai așa vom fi în stare a afla
 cheia unei bune și sigure orientări.

Ce incident a dat naștere or-
 donanțelor ministeriale din cestiune?
 Scim bine, că ele au fost lansate
 imediat după procesul politic în afa-
 cerea Memorandului, în care proces
 au fost condamnați cea mai mare
 parte din membrii comitetului par-
 tidului nostru național. Delictele po-
 litice, pentru cari au fost judecați
 aceștia, guvernul a aflat cu cale a
 le încărca în spinarea întregului par-
 tid. Ba era mai mult ca învederat,
 că procesul Memorandului s'a inten-
 țat anume cu scopul de a găsi
 un pretext pentru împiedecarea cu
 forța a funcționării partidului na-
 țional român.

Cei-ce pe atunci n'au prevădut
 această din urmă, ci conduși de un
 orb optimism, au persistat în ideile
 lor greșite, deși fuseseră avertisați,
 au trebuit mai târziu să se con-
 vingă — încât au fost capabili de
 această — că au lăsat să trecă un
 moment critic, când trebuia neapă-
 rat să îndrume partidul de a se
 pune în stare de apărare.

Să nu ne abatem însă dela te-
 mă, și să ne întrebăm mai departe:
 Decă guvernul unguresc — sciindu-
 se asigurat prin durerósa complica-
 tate a opozițiunei maghiare — a
 mers până a călca în modul cel mai
 arbitrar și violent prin ordonanțele
 sale nu numai libertatea constitu-
 țională, ci până și temelile libertății

individuale față cu partidul național
 român, manifesta-t'a el numai displă-
 cerea, mânia și ura sa față cu acesta
 organizațiune de partid, ori că ni-a
 dat să cunoșcem, nouă tuturor Ro-
 mânilor, care va să dică și acelora,
 cari s'au ținut rezervați séu au stat
 cu totul departe de organizațiunea
 partidului național român, că în ge-
 nere nu mai vrea să tolereze un
 partid cu scopuri declarate naționa-
 liste române, fie ori și cum orga-
 nizat și aibă un program ori cât de
 moderat și redus?

Credem că și răspunsul la această
 întrebare nu-l va greși nimeni din-
 tre Români, mai ales după cele pe-
 trecute sub cabinetul Banffy și în
 timpul mai nou.

Decă este așa, atunci la ce con-
 clusiune trebuie să ajungem?

Partidul nostru național este
 împiedecat în mișcarea și activitatea
 sa prin mijloce ilegale și despo-
 tice, c'un cuvânt prin forța publică,
 ce constituie un atentat asupra li-
 bertății, ne mai pomenit în anele
 statelor constituționale din lumea
 întregă, pentru-că acest partid a fost
 și este până în momentul de față
 singura asociație națională românească
 cu o direcțiune și c'un program co-
 mun și pentru-că, mai vârtos, scopul
 ei este *revendicarea individualității na-
 ționale a poporului român*, pe care noi
 o numim, în limbajul usitat încă din
 vremile dinainte de 1848, egală în-
 dreptățire națională.

De aceea situațiunea reală se
 presentă așa: Puțin le pasă adver-
 sarilor noștri decă cine-va dintre
 noi este „memorandist“, „pasivist“
 ori „activist“ ori „daco-romanist“,
 puțin le pasă decă cutare puncte
 din programul nostru cer mai mult
 ori mai puțin; lor le este de ajuns
 să conțină și numai un grăunte de
 naționalism românesc, pentru-ca să
 le condamne și anatemișeze, le este
 destul, pentru-că nu vor să scie de-
 cât de cetățeni maghiari, de-o na-
 țione maghiară, de-o limbă și de-o
 cultură maghiară în acest stat.

„Scim și noi toate câte le spu-
 neți“, vor dice optimiștii dela noul
 curent. Ei bine, decă este așa să ne
 spună d-lor, cari acum iau în deșert
 partidul și programul nostru națio-
 nal, cari sunt revendicările lor na-
 ționale române și care este funda-
 mentul pe care și-le razimă? Să ni-
 le spună pentru ca apoi să le spunem
 și noi la rândul nostru, „care și-a
 ales partea cea ușoră de viață.“

Brașov, 29 Octomvrie v.

Întâlnirea Țarului cu împăratul
 Germaniei. Diarul „Berliner Tageblatt“
 află din Petersburg, din sorginte acredi-
 tată, că peste câteva zile va avea loc o
 întâlnire între Țarul Nicolae al Rusiei și
 împăratul Wilhelm al Germaniei la Skier-
 nevice. Cercurile guvernamentale rusesci
 atribue o mare importanță acestei întâl-
 niri. Înainte de a pleca în actuala sa că-
 lătorie de inspecție a trupelor, Țarul a
 dis cătră ministrul curții și cătră directo-
 rul ministerului curții: „Doresc ca primi-
 rea Majestății Sale împăratului (Wilhelm)

să aibă un caracter de extremă cordiali-
 tate“.

Se asigură, că se fac deja pregătiri
 pentru întâlnirea celor doi suverani amici.
 Se va face o revistă militară și o mare
 vânătoare.

O intrunire romano-slavă. Dia-
 rul din Praga „Narodni Listy“ publică o
 telegramă a presidentului uniunei romano-
 slave din Moscova, Spiridowicz, în care se
 aduce la cunoștință, că în 21 l. c. n. se
 va ține în edificiul universității din Paris
 sub presiul lui Paul Dechanel o mare
 intrunire, care se va ocupa cu *mișcarea
 romano-slavă*. Telegrama apelază la toți
 patrioții slavi, ca să iee cât de mulți
 parte la această intrunire.

O telegramă în același sens publică
 și diarele din România, în care sunt ru-
 gați Români patrioți să participe la această
 intrunire.

**Trecerea Rușilor prin Darda-
 nele.** Din Constantinopol se telegrafază,
 că acolo se asigură, că flota rusă din
 Marea-Negră va trece săptămâna viitoare
 prin Dardanele pentru a se uni cu esca-
 dra Balticeii. Rușii pregătesc în insula
 Creta mari depozite de cărbuni. „Daily
 Mail“ din Londra află, că Anglia se va
 opune în mod hotărît trecerei flotei ru-
 sescii prin Dardanele. Anglia își concen-
 trează la Dardanele o mare flotă. Se dice,
 că întâlnirea Țarului cu împăratul Wil-
 helm ar avé de scop să împiedece con-
 flictul cu Anglia, ce ar isbucni din inci-
 dentul trecerei flotei rusesci prin Darda-
 nele.

**Alegerea presidentului Statelor
 unite.** Marți s'au făcut în toate cercurile
 electorale din Statele-unite alegeri pentru
 delegații, cari au să-și dea voturile lor la
 timpul séu (peste vre-o 3 săptămâni) pen-
 tru noul president al Statelor-Unite. De
 astă-dată alegerile au fost foarte agitate
 ca nici când, participând la alegeri peste
 14.000.000 de alegători. Alegerile au fost
 favorabile presidentului de până acum Roo-
 sevelt, reușind să fie aleși cu mare majoritate
 tot delegații, cari își vor da voturile pentru
 densus. Contracandidatul Parker a rămas
 în minoritate. Resultatul acestor alegeri
 asigură deja de pe acuma presidenția
 d-lui Roosevelt. Indată după publicarea re-
 sultatului alegerilor, presidentul Roosevelt
 a adresat alegătorilor mulțămitele sale
 pentru încrederea pusă în el, declarând
 tot-odată, că la proximele alegeri nu-și va
 mai pune candidatura sub nici o condi-
 țione.

Contracandidatul Parker i-a adre-
 sat din acest incident următoarea telegra-
 mă: „Poporul a aprobat prin votul séu în
 mod hotărît administrațiunea D-Vostă. Te fe-
 licit“.

Din dieta ungară.

Sedințele de Miercuri (9 Noemvrie) și Joi
 (10 Noemvrie).

În dieta ungară se desfășură actual-
 mente o luptă mare în jurul *propunerii
 de revizuire* a regulamentului camerei.

Sedința de Miercuri a fost ocupată
 întregă de discursurile contelui Apponyi
 și ministrului președinte Tisza.

Contele Albert Apponyi, luând cu-
 vântul în cestiunea revizuirii, a ținut un
 strașnic discurs, în care s'a ridicat cu totă

oratoria sa contra planurilor contelui Tisza.
 Din argumentele lui mai principale rele-
 văm următoarele:

Admite și el, că trebuie să se garan-
 teze în viitor valorarea voinței majorității;
 mai înainte însă trebuie îngrjit, ca majo-
 ritatea această să fie espresiunea voinței
 naționale. Esempul cu Anglia, la care s'a
 referit Tisza, nu se poate aplica la Ma-
 ghiari. Anglia e un regat național, care
 nu e legat de un alt stat, ca Ungaria de
 Austria. Domnitorul Ungariei, pe lângă cea
 mai mare bună voință a lui, este espus in-
 fluențelor străine. Restrîngerea draconică a
 regulamentului camerei englese s'a făcut
 numai atunci, când s'a ajuns maximul măs-
 surei în garantarea manifestării voinței
 naționale.

Manifestarea voinței naționale este
 cu totul redusă în Ungaria și echilibrul
 constituțional dintre rege și „națiune“ este
 conturbat grav în paguba „națiunei“, cu toate
 că acest echilibru ar trebui să fie susținu-
 tut tocmai în interesul tronului, căci alt-
 fel se subminează respectul și iubirea că-
 tră tron.

Pentru a-se restabili echilibrul con-
 turbat, e necesară reforma parlamentară
 prin lărgirea dreptului de alegere. Reforma
 această trebuie să se facă, fără a-se nutri
 temerea, că prin ea s'ar primejdiu supe-
 riația rasei maghiare. Caracterul maghiar
 al țării este asigurat și nu poate fi sdrun-
 cinat prin nici un fel de mecanică. Un-
 garia organizată pe basă democratică, e
 scutită față de pericolele politice de gra-
 vitare în afară.

Numai făcându-se reforma electorală
 oratorul poate să aprobe lărgirea drepturi-
 lor majorității, — așa cum vré Tisza, prin
 planul să de revizuire.

Regulamentul camerei este un drept
 suveran al reprezentanței poporului; pu-
 terei regesci nu-i este permis a-se ames-
 teca aici, ér contele Tisza face cel mai rău
 serviciu coronei prin acest amestec.

Ministrul președinte amenință cu forța
 Nu sciu ce înțelege el sub cuvintele de
 măsură de forță. Dér decă ar vré să re-
 împrospeteze propunerea sa din anul tre-
 cut și decă îi trece prin minte a provoca
 o hotărîre nepermisă de regulamentului ca-
 merei, atunci să nu uite, că urmarea unei
 astfel de procederi ar fi, că hotărîrile aduse
 cu ajutorul unui regulament făcut pe cale
 ilegală, ar fi nule și nevalabile.

Jurământul, ce l'a făcut regele pe
 constituțiune, nu va permite un astfel de
 atentat parlamentar.

Cuvintele aceste ale contelui Apponyi
 au fost urmate de o scenă foarte agitată.
 Cei din stânga au început să protesteze
 foarte sgomotos în contra unui astfel de
 atentat.

Rakovsky: Așa e! Unde e jurămên-
 tul regesc?

Pap Zoltan: Persóna regelui prea
 iese în relief.

Ugron G: Viitorul dinastiei!? Voiți
 deveni îndată republican!

Polonyi G: E sigur, că decă s'ar în-
 timpla această, are să se formeze un partid
 antidinastic.

Pap Z: Atunci poate să vină glonțul
 și furcile, noi vom sta față.

Olay: Mi-ar plăcé să véd un presi-
 dent, care ar cuteza să facă așa ceva.
 I-ași smulge urechile.

Apponyi: regretă, că cnvintele lui
 au dat privilegiu la astfel de scene. El n'a
 vrut să dică altceva, de cât că coróna
 n'ar sancționa legile votate pe cale ile-
 gală.

Apoi a încheiat dicând, că nu revizi-
 uirea regulamentului e lucru de urgență,
 ci garantarea curățeniei vieții constituțio-
 nale maghiare. Tocmai pentru această nu
 va ajuta pe Tisza în întreprinderile lui, ci
 i-se va opune din toate puterile.

Ministrul președinte Tisza luând cu-
 vântul ca să răspundă contelui Apponyi
 a declarat înainte de toate, că coróna stă

Câștigul principal în cas favorabil 1.000,000 Coróne. (Un Milion Cor.)



Losuri pentru tragerea din 24 și 25 Noemvrie a

XV LOTERII DE CLASSĂ

se capătă la firma

Brașov MIHALOVITS & NUSSBÄCHER Brașov cât timp va ține provisia losurilor.

Costul unui los de clasa I. este { $\frac{1}{1}$ $\frac{1}{2}$ $\frac{1}{4}$ $\frac{1}{8}$ } La trimeri cu posta se socotesc și porto.

coróne	12.—	6.—	3.—	1.50
Lei noi	12.80	6.40	3.20	1.60

PUBLIKAȚIUNE.

referitoare la plățirea restanțelor de dare

Se aduce la cunștință publică cum-că direcțiunea financiară reg. ung prin nr. 37167—904 a ordonat transferarea și vîndarea prin licitație a pemnelor (zălógelur) de dare.

Deci sunt provocați aceia, cari sunt în restanță cu dare, că în in-

teresul lor să plătescă restanța dării inclusive quartalul al III al anului 1904 până în 15 Novembre a. c. căci la din contră obiectele de pemn se vor cassa fără considerare și se vor vinde publice.

Brașov, în 2 Noemvrie 1904.

2—3 Perceptoratul orașenesc.

La prea înalta poruncă a Maiest. Sale Apost. c. și reg.

A XXXVI LOTERIE de stat c. r.
pentru scopuri de binefacere civile din Cisleitania.

Loteria acésta unică în Austro Ungaria legal concesionată conține **18.435 câștiguri în bani gata** cu suma totală de **512.980 Cor.**

Câștigul principal **200,000 coróne bani gata.**

Tragerea urmază irevocabil la 15 Dec. 1904. Un los costă 4 coróne.

Losuri se capătă la secțiile loteriilor de stat în Viena III Vordere Zollamtsstrasse 7. Colectanți de loterie, Trafic, la oficiile de dare, poste, telegraf și căi ferate, zarafii etc. Planuri pentru cumpărători gratis.

Losurile se trimit franco.

Directia c. r. a loteriei.

Secția loteriei de stat.

(1547,8—10.)

Prafurile-Seidlitz ale lui Moll

Veritabile numai, decă fiecare cutiă este provédută cu marea de apărare a lui A. Moll și cu subscrierea sa.

Prin efectul de leuire durabilă al Prafurilor-Seidlitz de A. Moll în contra greutăților celor mai cerbicoșe la stomach și pânțec, în contra cărceilor și acrelei la stomach, constipațiunel oronice, suferinței de ficat, congestiunei de sânge, haemorhoidelor și a celor mai diferite bóle femeșci a luat acest medicament de casă o răspândire, ce crește mereu de mai multe decenii încóce. — Prețul unei cutii originale sigilate Coróne 2.—

Falsificațiile se vor urmări pe cale judecătórescă.

Franzbranntwein și sare a lui Moll.

Veritabilu numai, decă fiecare sticlă este provédută cu marca de scutire și cu plumbul lui A. Moll.

Franzbranntwein-ul și sarea este fórté bine cunoscută ca un remediu popular cu deosebire prin tras (frotat) alină durerile de góldină și reumatism și a altor urmări de récélá. Prețul unei sticle originale plumbate, Coróne 1.90.

Săpun de copii a lui Moll.

Cel mai fin săpun de copii și dame fabricat după metodul cel mai nou pentru cultivarea rațională a peleii, cu deosebire pentru copii și adulți. Prețul unei bucăți Cor. —.40 Cinci bucăți Coróne 1.80. Fie-care bucată de săpun, pentru copii este provédută cu marca de apărare A. Moll.

Trimererea principală prin

Farmacistul A. MOLL,

C. și r. furnisor al curții imperiale Viena, Tuchlauben 9

Comande din provinciá se efectuează dílnic prin rambursá postală.

La depozite se se ceră anumit preparatele provédute cu iscálitúra și marca de apărare a lui A. MOLL.

Depozite în Brașov: la d-nii farmaciști Ferd. Jekelius, Victor Roth, Eugen Neutädter și engros la D. Eremia Nepoșil.

In **24 Noemvrie a. c.** se începe un nou ciclu al loteriei de clasă ung. la care se vor trage din nou

câștiguri de 14 milioane 459,000 coróne.

Invităm la participarea acestei loterii, care represintă cele mai mari șanse de câștig din lume, și oferim din puținele losuri cu numerí de noroc ce le mai avem:

Un los întreg à cor. 12.—, o jumătate à cor. 6.—, un pėtrar à cor. 3.—, o optime à cor. 1.50 bani.

Câștigul cel mai mare în casul norocos este

Un milion de Coróne.

.Casă de bancă **JACOB L. ADLER & FRATE, Brașov.**

(Casa de bancă Jacob L. Adler & Frate în Brașov represintă cea mai mare colectură principală a loteriei de clasă ung. din provincié și-au plătit deja clienților săi prompt și culant câștiguri principale de 200,000, 100,000, 70,000, 30,000, 20,000, 10,000 Coróne etc.).

(1534),6—10.

Ocasiune rară pentru cumpărături!

Din **1 Novembre a. c.** începând s'a pus în vëndare peste

8000 de metri stofe Cheviot,

colóre négră și albastră; **Postav** pentru Dame; **Bluse și flanele**

cu prețuri fórté scăđute

la magazinul de mode, sub firma

M. & L. László Succesorii, Brașov.

Ocasiune rară pentru cumpărături!

Prețuri scăđute.

Prețuri scăđute.